

44. Kdo to byl svatý Pavel? Jak předával Ježíšovo učení?

Jedna z 54 částých otázek o Ježíši Kristu a církvi, na které odpovídá tým profesorů historie a teologie Navarrské univerzity.

03.10.2023

Jméno Pavel je řecká varianta jména Saul, byl to Hebrejec neboli Žid, vyznával židovské náboženství a pocházel z Tarsu v Kilíkii, města na jihovýchodě současného Turecka,

kde žil v I. století po Kristu. Pavel byl proto současník Ježíše z Nazareta, i když se pravděpodobně za svého života nesetkali.

Pavel z Tarsu byl vzdělán ve farizejství, jedné z frakcí judaismu I. století. Jak sám vypráví v jednom ze svých spisů, Listu Židům, jeho horlivost pro judaismus ho vedla k pronásledování vznikající skupiny křesťanů (Gal 1,13-14), které považoval za odpůrce čistoty židovského náboženství, až se mu jednou na cestě do Damašku zjevil sám Ježíš, který ho vyzval k následování, podobně jako to udělal dříve s apoštoly. Šavel na tuto výzvu reagoval tak, že se nechal pokřtít a zasvětil svůj život šíření evangelia Ježíše Krista (Sk 26,4-18).

Obrácení Pavla je jedním z klíčových momentů jeho života, právě tehdy začíná chápat, co je to církev jako Kristovo tělo: pronásledovat křesťana

znamená pronásledovat samotného Krista. V tomtéž úryvku se Ježíš představuje jako „Vzkříšený“, stav, který očekává každého člověka po smrti, jde-li věrně za Ježíšem; a také jako „Pán“, zdůrazňujíc svou nadpřirozenou podstatu, protože slovo „pán“, kyrie, se v řecké bibli používá pro samotného Boha. Můžeme tedy říci, že Pavel přijal evangelium, aby kázal o Ježíši, ačkoliv později s pomocí milosti a vlastní reflexe dokázal z tohoto prvotního světla vyvodit mnoho zásadních důsledků evangelia; jak pro lepší pochopení božského tajemství, tak i to, jaký vliv má na životní podmínky a konání lidí bez víry v Krista a s vírou v Krista.

Při svém obrácení je Pavel představován jako prorok, kterému se dává velmi konkrétní poslání. Jak říká jiná kniha Nového zákona, Skutky apoštolů, Pán řekl Ananiášovi, který měl pokřtít Pavla:

„Jen jdi. Neboť on je nástroj, který jsem si vyvolil, aby o mě donesl zvěst pohanům, králům a Izraelitům. Já mu ovšem ukážu, jak mnoho musí pro mě trpět“ (Sk 9,15-16). Pán také řekl Pavlovi: „Já jsem Ježíš, kterého pronásleduješ. Ale vstaň, postav se na nohy! Neboť proto jsem se ti zjevil, abych z tebe udělal svého služebníka a svědka toho, co jsi viděl a co ti ještě ukážu. Zachráním tě před židovským lidem i před pohany, ke kterým tě posílám. Máš jim otevřít oči, aby se obrátili ze tmy ke světlu, z moci ďáblovy k Bohu. Tak dosáhnou vírou ve mne odpuštění hříchů a údělu mezi posvěcenými“ (Sk 26,15-18).

Aby svatý Pavel dokázal realizovat své poslání kázat o cestě ke spáse, podnikal apoštolské cesty a tam, kde byl, zakládal a posiloval v různých provinciích Římské říše křesťanská společenství: Galicie, Asie, Makedonie, Akaja atd. Spisy Nového zákona nám představují Pavla jako

spisovatele a kazatele. Když Pavel někam přišel, navštívil synagogu, místo setkávání Židů, a kázal zde evangelium. Později přicházel za pohany, tedy ne za židy.

Potom co z některých míst odešel, buď že kázání zanechal nedokončené nebo aby odpověděl na otázky, které mu z těchto obcí poslali, dal se do psaní listů, jež byly záhy v místních církvích s velkým respektem přijaty. Psal listy obcím i jednotlivým osobám. Nový zákon nám odevzdává 14 listů, jejichž autorem je Pavel: List Římanům, dva Listy Korintánům, List Galaťanům, List Efesanům, List Filipánům, List Kolosanům, dva Listy Soluňanům, dva Listy Timoteovi, List Titovi, List Filemonovi a List Židům. Ačkoliv se datum vzniku nedá snadno určit, dá se říci, že většina těchto listů byla napsána v období deseti let, od roku 50 do roku 60.

Ústředním bodem Pavlova poselství je postava Krista, co vykonal pro spásu lidí. Vykoupení uskutečněné Kristem, jehož působení je úzce spjato s působením Otce a Ducha, znamená pro člověka a pro jeho vztah k samotnému Bohu zásadní obrat. Ještě před vykoupením žil člověk v hříchu a od Boha se neustále vzdaloval; ale nyní je to Pán, Kyrios, kdo byl vzkříšen a zvítězil na smrti a hříchem, a který tvoří jedno tělo s těmi, kdo věří a přijímají křest. V tomto smyslu se dá říci, že klíčem k pochopení Pavlovy teologie je myšlenka konverze (metanoia), krok od nevědomosti k víře, od mojžíšského Zákona k zákonu Krista, od hříchu k milosti.

54 otázek o Ježíši Kristu a církvi

Juan Luis Caballero

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/44-
kdo-to-byl-svaty-pavel-jak-predaval-
jezisovo-uceni/](https://opusdei.org/cs-cz/article/44-kdo-to-byl-svaty-pavel-jak-predaval-jezisovo-uceni/) (25.11.2025)